

Megjelenik a lap **Temesvárott** minden **kedden**.

Előfizetési díj akár helyben, akár postai szétküldéssel:

Egész évre 6 ft. pp. = 6 f. 30 kr. ujp.
Fél évre 3 ft. pp. = 3 f. 15 kr. ujp.

A helybeli előfizetők a lap házhozordásáért rendelést tehetnek, a lap kiadó hivatalában.

Szerkesztői iroda: belváros halpiac 12. szám, első emelet.

DELEJTŐ.

A tudomány, anyagi érdekek és szépirodalom közlönye.

Jelige: Csak az a nemzet vész el, mely önmagát elhagyja.

Előfizetheti helyben **Hazay M. és fia** Vilm. könyvnyomdájukban, vidéken minden cs. kir. postahivatalnál a szerkesztőséghez utasítandó bérmentes levelekben.

Hirdetések minden közhasználatban lévő nyelven fölvetetnek. A beigatásért minden három hasábos egyes sorért 4 p. vagy 7 uj krajcárnyi díjszámítatik.

Kiadó hivatal: belváros, bécsi utca **Uhrmann Márton** műkereskedésében.

Kedd, július 2. 1861.

27. szám.

Negyedik évi folyam.

Előfizetési figyelmeztetés!

Nagyon tisztelt pártfogóinkat bátrak vagyunk értesíteni, hogy e lapok jövő félévi folyamára helyben egyedül az alólirt kiadóhivatal fogadja el az előfizetéseket az eddigi föltételek mellett, valamint azt egyelőre az eddigi alakban folytatandja, polgári és anyagi viszonyaink mérsékelt, úgy multunk alapos tárgyalásait hozva, mikre nézve elismert erők biztosítását és ígérését birjuk. Temesvártt 1861-ki június 17-én.

Hazay M. és fia Vilmos nyomdája.

Mult, jelen, és jövő.

„A magyar nemzetnek volt nagy és sok vétke,
S büntetéseit már átszenvedte ő;
De érénye is volt, és jutalmat érte
Még nem nyert . . . jutalma lesz majd a jövő.”

Petőfy S.

Oh haza, légy áldott! Te ki millióknak lételén örülhetél; te, ki annyi dicsőn elhunyt fiaidnak, hű fiaidnak hült tetemeit drága és szent ereklyeként őrized: te nem fogsz elveszni míg magyar él!

S a magyar nemzet élni fog és élnie kell, — megvédi őt a magyarok Istene.

Oh jaj annak, ki másképpen gondolkozik . . .

Nem szándékom azon multba visszatekinteni, melyben édes hazánk, a szép Magyarország fénykora volt, sem azon kort nem akarom felemlíteni, a midőn hazánk sirja megásatott. De van egy mult, melynek égető sebei még mindig fájdalmakat okoznak. Éget és fájdalmat okoz azon seb, hisz mélyen keblünkben, — szívünkön égettetett. E multról, némileg jelen és jövőnkre vonatkozva, akarok felületesen szólni; később talán bővebben.

Mennyből eredt gyanánt hangzott szét a hazában egy szó, melynek fogamzását, valósultát és beteljesültét milliók várták.

E szó: a szabadság volt.

Szabaddá lenni! Érezni és tudni azt, hogy nincs szem, mely mindig argusként követ nyomról nyomra, lépésről lépésre; hogy nincs fül, mely még a falak közt is helyt talál magának, hogy kihallgassa az ember beszédét, de nem csak azt, — hanem még gondolatját és

szívének minden dobbanását is; s végre hogy a lég, melyet beszívunk, nincs megfertőztetve a bűnös lehelet által.

Oh mily szép s drága lehet az ily arany szabadság . . . !

Menjetez s járjátok be hazánk minden vidékét, s nem fogtok egy helyt sem találni, hol a föld e hon hű fiainak vérének nem itta magába. Drága a föld, melyet lábbal taposunk, — drágább mintsem gondolnók. Test és vérrel vásárlák azt meg ős atyáink. Szent legyen a föld melyen járunk, s mely majdan a mi roncsolt testünket is sötét üregébe fogadandja; szent legyen, ne hogy utódaink átkot mondjanak sirunk felett . . .

Szabadság?!

Véletek, hogy ha a daloló madarat aranyból sodrott s gyémántkövekkel kirakott kalitkába zárjátok, s az nektek naponként dalt zengedez, — véletek, hogy ő boldognak érzi magát? Nyissátok meg börtönének kis ajtaját és ő nyomban kirepül; s a dal mit ekkor hallhattok tőle nem az elkeseredetté, — hanem a szabadságot üdvözlőé.

Szabadság? s a vizály mérges magva hintetett el a népek közt; szabadság? s árulások történnek ott, hol az egyetértés tehet hazát és népet boldoggá; szabadság? s nemzet nemzet ellen, apa fia ellen, testvér testvér ellen harcol vissza nem rettenve a bűn e nagyságtól . . .

Nem ily szabadságot akartak ők, — nem ily szabadságot akarunk mi.

Szabadság, testvériség és egyenlőség.

Ez a nép szava. — És a nép szava szent.

Jaj annak, ki e szent szavakat megfertőztetni meri, jaj annak, mert az Isten és nemzet átka sújtja azt, örökké, egész életén át — azon tul is. . . .

Kik a lapot megtartani nem szándékoznak, sziveskedjenek azt borítékostól együtt postafordultával visszaküldeni, különben előfizetőkül tekintetvén; a díj tőlük beváratik.



Az óra ütött. A nemzet eljöttnek hitte azon időt, a midőn rabláncait széttörve szabadnak érezze magát. Hogy a cél nem éretett el, az nem az ő hibájok, — az a kor hibája volt.

Jeles férfiak állnak hazánk ügyeinek élein, s mindenki megvan győződve hogy ők nem tévesztik el az utat, melyen haladniok kell.

Vannak utak, és az utak különbözők.

. . . A gyümölcs szép volt. Éva beléharapott és megízlelés végett átnyujtá Ádámnak, ki szinte megkosztolá. A gyümölcs a sátán gyümölcse volt. Mindketten vétket követtek el. Az Isten megtudá ezt, s kiüzeté őket a paradicsomból; a sátán pedig meglegedve ördögös tétével, nagyott kacagott . . .

Egy nagy mécses pislogó lángja terjeszti szét világosságát a népek közt.

E mécses pislogó lángja a sátán világa.

Mondjátok meg a népeknek, hogy ne induljanak e világosság felé. Ne induljanak, mert tévutakra fognak vezettetni, s előbb vagy utóbb az ördögök körmei közé kerülendnek.

Azokat pedig, kik Ádámként a mérges gyümölcsöt szétosztják a népek közt, azokat tiltsátok ki az emberi nem köréből, mert azok rosszabbak az állatoknál.

De van egy világosság, melyet követve tévutra nem léphetünk. E világosság: a honszeretet; mely legnagyobb gyémánt sziveinkben. E világosság felé indítátok nem az egyes, hanem az összes népeket, s elérve leend az a mit elérni óhajtunk.

S ha bevégezten álland a nagy munka, s sem test sem lélekben ki nem fáradva, azok kik lételüknek és a hon szabadságának édes örömeit ismerni fogják; ha azok a holtak hazájába elköltözött testvéreik örök nyughelyeinél letérdelve kezeiket szivökre téve hálaimát zengedeznek a meny urához fel, akkor leendnek az elkövetett de már megbűnhődött vétkeik megbocsájtva.

S a jutalmat meghozza, bizonyval meghozza: a jövő. —

Kozenkay Honffy Géza.

Hugo Victor beszéde

a béke-congressusban Párisban, aug. 21-én 1849.

Uraim! Többen önök közül a földgömb legtávolabb pontjairól jöttek ide, s szivük szent és egélyes gondolatokkal, érzelmekkel telvék.

Vannak köztük írók, bölcsészek, országlárok, szolgálói a keresztény vallásnak, kitünő publicisták; e nagytiszteletű férfiak többjei a nyilvános közélet és népszerűség emberei, kik nemzeteik fénypontjaként ragyognak; ők mind Párisból akarják megindítani e szellemileg kétségkül fontos gyűlés nyilatkozványját, mint a mely nem egyes de az összes nemzetek javára működendő.

Összejöttek, hogy a kormányok jelen elveihez egy ujat, egy fennköltebbet iktathassanak, — összejöttek, az evangelium végső és legszentebb lapját szellőztetni, mely az egy örök Isten gyermekeinek a közös szeretet békéjét parancsolja. Összejöttek e városba, mely eddig a polgárok testvériségét hirdeté, hogy innét az emberiségét kiálthassák ki.

Idvezlem önöket uraim! Ily gondolatokkal és ily cselekvéssel szemben személyes köszönetről szó sem lehet, engedjék hát meg uraim, hogy önök előtt mondandó első szavaim közben tekintetem valami magasabbra irányozhassam, sem mint magamra, — engedjék a rám halmozott nagy tiszteletet némileg feledni, s csak azon nagyfontosságú ügygel foglalkozni, melyet önök maguk elé tűztek.

Uraim! azon egélyes hit, az általános béke hite, mely minden nemzeteket közösen összefüzendő, mely az evangeliumot legfőbb törvényül tekintse, és a kiegyenlítést léptesse az ádáz háboru helyébe; — ezen egélyes hit, mondom, gyakorlatias hit.

Számos tényleges tekintélyek; számos megöszült államférfiak fogják üzemi tapasztalaira támaszkodva azt mondani: nem! én önökkel együtt tétova nélkül mondom, hogy igen! s legott meg is akarom kísérteni ennek igazolását.

Tovább megyek, s azt állítom, hogy e cél nem csak elérhető, de sőt elkerülhetlen: ezen világeseményt a körülmények közelebb hozhatják, vagy elodázhathatják, — ez az egész.

A világi törvénynek nem szabad, nem lehet az istenivel ellenkezni, — Isten törvényje pedig bizonyval nem a háborué, hanem a békéé.

Az emberek eredete a tusa, valamint a világ eredete a zür volt. Honnét jöttek? a küzdterről, ez kétségtelen, — de hova igyekeznek? a békére! ez sem kevésbé igaz. Ha önök helybenhagyják ezen magas igazságokat, nagyon egyszerű, hogy önök hite hitetlenekbe ütközik, és nincs mit csodálni, hogy az általános forrongás és szakadozás jelen órájában a közös béke eszméje meglepő és idegenszerű egyszerűmind, mint valami lehetlenség, mint valami eszménykép megjelenése; — természetesen fogják önök találni, hogy utópiákkal gunyolódnak.

Mi engem, a XIX. század ezen egyszerű művének egyszerű és áldozatkész közmunkását illet, önmegadólólag fogadom ez ellenszegülést, anélkül hogy meglepne, de anélkül is, hogy elbátortalanítva.

Lehetséges-e, hogy a káprázat egy nemétől arcaikat képesek volnának elfordítani, s bezárni szemeiket, midőn a rajtuk nehézkedő sötétség közepett a jövő fény sugaras kapuit egyszerre föltárulni látják?

Uraim! Ha ki 4 évszázad előtt, azon időben, midőn a harc még község és község, város és város, vidék és vidék között dult, — ha ki ez időben a lorrainak, a piccardnak, a normannak, a bretagneinak, az auvergneinak, a provenceinak vagy burgundinak azt mondandá, hogy eljöend a nap, melyen ti egymás ellen nem küzdendetek többé; eljöend a nap, melyen embe-

rek ellen készített fegyvereiteket nem használandjátok; eljőend a nap, hol nem hallatik többé, hogy a normanok megtámadák a picardokat, vagy hogy a lorrainek visszaverték a burgundiakat. Leend ugyan nekik egyetlenségük eligazítandó, érdekek leküzdendők, viták csillapítandók, de tudják-e mi fog az embergyilkoló fegyverek, a rémületes gyalogság és lovasság, az ágyuk, a dárdák, a dzsidák és kardok helyébe állani? egy kis fenyőfa — kerék-serpenyő, melyet „választó pohárnak“ hivandnak, — és mi fog e vederből kikelni? egy gyűlés. Egy gyűlés, melyben ti mindnyájan élve és bennfoglaltatva érzenditek magatokat; egy gyűlés, mely a lelke leend a testnek, — egy fölségjogos népszerű tanácskozmány, mely határozand, ítélend, vizsgálend és döntend a törvények szellemében, mely kezeitekből a kard hatalmát kicsavarja, s az igazságot vezérlendi biztos révbe; mely kifogja nyilatkoztatni, hogy itt határozódik jogod, itt kezdődik kötelmed, le a fegyverekkel, éljetekek békében! És hogy ezen eljőendő napon mindnyájan egy érzelmtől leendnek áthatva, mindannyian mindenben egyenlőleg osztozandnak, egy rendeltetésben lelkesülendnek, egymás karjaiba omolva mindnyájan egy vér, egy nemzedék gyermekeiül ismerendik el magukat, — hogy ezen eljőendő napon megszünendnek népcsoportok lenni, hanem lesznek egy nemzet! nem Burgundiát, nem Normandiát, nem Bretagnet fognak többé képezni, hanem egy Franciaországot! nevükkel nem fog többé a harc eszméje összeforrni, hanem a polgáriassodásé.

Ha — mondom — azon időszakban valaki ezeket mondandá, uraim! — nem-e minden érett ember, nem-e minden komoly jellemű férfi szánalommal kiáltandotta volna rá: Óh az álmadozó! óh a hiu képzelgő! mi kevéssé ismeri ez ember az embereket! mi különöc tévelygés! mi izetlen csalóka ötlet!

Uraim! az idők haladtak, és e csalóka képletek valósággá váltak, ámbár kétségtelen. hogy azon férfi, ki a főnebbieket azon korban mondandá, az akkori bölcsék által legalább is eszelősnek lett volna nyilatkoztatva, csak azért, mivel az isteni célszatokat mintegy előre látandá.

Ám! és önök velem együtt azt mondják, mi mindnyájan azt mondjuk, Frankhon, Anglia, Poroszhon, Austria, Spanyol-, Olasz- Oroszországok! azt jósoljuk nektek, hogy eljőend a nap, hol a fegyverek a ti kezeitekből is ki fognak siklani! Eljőend a nap, midőn a Páris és London, Pétervár és Berlin, Bécs és Turin közti háboru ép oly képtelenségnek fog tekintetni, mint ma Rouen és Amiens, Boston és Filadelfia közt tekintetnék. Eljőend a nap, midőn t. i. Frank és Oroszhon, Olasz- Angol- Németországok és ti szárazföldi minden nemzetek jellemetek és személyes sajátságaitok veszélyeztetése nélkül érdekeiteket önmagatokban s az egymásközti szoros szövetségben találandjátok, megalapítván a testvériséget azon módon, mint Bugundia, Lorraine, Elsass és minden egyéb tartományaink megalapítva találák egy Franciaországba lett olvadásuk által. Eljőend a nap, midőn nem létezendik más surlódás,

mint a kereskedelmi viszonyoké, és a szellemi tehetségeké, az eszmék csataterén.

Eljőend a nap, midőn a bombák és szuronyok helyébe a népek közös választásának joga, a nagyszerű fölségjog tiszteletreméltó bírósága lépend, mely Europa részére azt leend, mi Angliának a parlament, Németföldnek a diaeta, s Frankhonnak a törvényhozótest.

Eljőend a nap, midőn a muzeumokban az ágyut oly ódon ritkaságul fogják mutogatni, mint ma a középkor kinzó szerszámait közbámulatul mutogatják, miként lehettek azok valók?

Még eljőend a nap, melyet Europa és Amerika, e két roppant tömb együtt látand virradni, mert szemtől szemben iparkészítményeiket, kereskedésüket, művészetüket, lángeszeiket kicserélendik, e föld kerekességét termékenyítendik, sivatagjaikat benépesítendik és e teremtetett világot a teremtő szemei előtt nemesbitendik, vonván mindezekből a közös jólét roppant és mindenható előnyjeit, a két kimerithetlen és végtelen erőkeit, t. i. az emberi szellemét s az isteni mindenhatóságét.

S mindezek elérhetésére nincs többé uj 4 századra szükségünk!

(Folytatás következik.)

Borosjenői Bornemissza Pál végrendelete 1639. September 12-ről.

Közli Dr. Ötvös Agoston.

Borosjenői Bornemissza Pál előbb Jenő várának és vidékének volt főkapitánya. De miután 1633 végén a lippai török őrség azon részét, mely szokása szerént a Jenővárhoz tartozó falukban marhákat rablolt, és szegény magyar jobbágyokat tett rabbá, egy alkalommal Jenő és Világosvár között nem csak megtámadott, és a rablolt marhákat s rabbá tett jobbágyokat kiszabadította; hanem a portyázó csapatból feles török lovas, és köz-törököt levagdaltatott; a porta kivánságára nem csak ő, hanem Szénási Péter alkápitány is — hivatalától elmozdított. — A török posta ezen elégtételt 1635-ik év Juniushó elején Csaszsa által küldött levelében követelte, melyre I. Rákóczy György erdélyi fejedelem, Segesvárról 1635. Januárhó 20-án irt válaszában megfelel, és bebizonyítja: hogy ezen össze-ütközésnek nem a főkapitány, sem a jeneiek okai, hanem éppen magok a lippai törökök; mert ők a Jenőhöz tartozó falukból már több izben a jobbágyokat elhordották, s azokkal magokat szolgáltatták, és földes urunknak kérelmekre is vissza nem adták; hogy a faluk dézmáját, melyet a török és magyar urak eddig egymás közt egyformán osztottak fel: azt most a török főurak egészen magoknak tartják; hogy a törökök több magyar udvar-házakat felgyujtottak sat. mindazáltal a porta kivánságára mind Bornemissza Pált és mind Szénási Pétert hivatalukból büntetésképpen letétette. ¹⁾

¹⁾ E levél eredeti fogalmazásban megvan gróf Kemény József gyűjteményében.

Ezen büntetés azonban olyszerű volt, a milyenről a dcák azt szokta mondani: „amovetur, ut promoveatur,“ — mert Szénási Péter már 1635-ben úgy fordul elő, mint fejedelmi táblai ülnök, később mint Erdély-Ország fiscalis javainak igazgatója, és tizedeinek hasznóbérlője; Bornemissza Pál pedig mint Rákóczy Fejedelem udvari főkapitánya, és az egész mezei had fővezére. — Ily minőségben vesz részt az 1644-ki hadjáratban is, melynek végét nem érthette, meg halván Hernád-Németiben. Kinek halálát Rákóczy fejedelem a Gestel melletti táborból 1644. Octoberhó 25-től Maurer Mihály portai ügynökéhez irt levelében így adja elő: „Az szegény Bornemissza Pál uram ma 11 1/2 órákor hala meg 7 napi fekvése után. Ki, mily kár: — mi meg nem irhatjuk. ¹⁾ — Eltemettetett pedig Váradon 1645. Junius 27-én. ²⁾

Az itt következő végrendeletre nézve szükséges még egy pár szót mondani. Ezen végrendeletet Bornemissza Pál 1639-ben Septemberhó 12-én Fejérvártt ő maga készítette: egy nagy betegség félig meddig való kilábolása után. Mi lehetett ezen betegség? — Kitűnik Törös Jánosnak, a királyi Pozsonyi Magyar-Kamara Igazgatójának, mint Bornemissza Pál személyes barátjának 1640. Augustushóban irt leveléből: „Az hurutról consullálja Kegyelmed Doctor Hefer-t is. — Én küldöttem val mi hurut ellen való rotulákat, és Doctor Mingenius Secreta pilulait. Ide mi felénk közönségesen élnek az emberek — contra tussim (kiváltképpen ha valami eredete volna az Phtysisnek) az Kecske téjjel.“ ³⁾

Külföldi levelek.

IX.

Florenz. Hôtel Grand Bretagne, aug. 31-én 1860. (Pogány jósnők. — Medici szobor. — palazzo dei Ufficii és palazzo Pitti. — Szépművészetek, templomok, siriratok sat.) Augustus 29-én, reggel 5 órákor, indultam el Romából, a szekérpostával, és Viterbón át, kopár, műveletlen vidéken tett 32 órai, senkinek nem ajánlandó utazás után, Sienába jutottam. Utitársaim két férfi és két nő; hanem ha azokat az átkozott crinolinokat vesszük tekintetbe, két személlyel többet kell számítanunk. Volt is szorongás, sóhajtás: „Oh Dio! quel martirio!“ Mert bár miként összehuztuk is magunkat; bár miként igyekeztünk is az ő helyzetükön könnyíteni; óhajtásaiknak, vágyaiknak elegendően meg nem felelhettünk. Most a hőség bántotta őket, azután meg a léghezam, azután a por sat. sat., úgy

¹⁾ Rejtelmes levelek I. Rákóczy György korából 112 lapon.

²⁾ Szalárdy. Siralmas Kronika 186 lap.

³⁾ Az eredeti találatik Mike Sándor ur okirat-gyűjteményében.

hogy én boldognak érezem magam, midőn célt érve, a kocsiból kiszállottunk.

Siena, mely halmokon és völgyekben épülvén, a mi Veszprémünkhöz sokban hasonlít, — sajátosság tekintettel bir. Épületei között legnevezetesebb a piazza del Campo mélyedésében, a palazzo Publico, mely a köztársaság korában della Signoria nevet viselt, és azon időkre emlékeztet, midőn a most alig 20,000-nyi népességű város, majdnem tizszer annyi lakossal birt, és a ghibellinek pártján véres harcot vivott Italia kis államai, különösen pedig Florenz ellen; míg végre 1555-ben, kapuit a császári seregeknek, Cosimo Medici alatt meg nem nyitotta; miután hősies védelemben, éhség és fegyver által, 50,000 embert elveszített.

Szentegyházai közül egyedül a domot említem, melynek cifra homlokzata a szemnek kedves látványul szolgál; de belsejét kissé komorrá, mondhatnám barátságatlaná teszi, a fekete és fehér márványnak tarka vegyülete. Márvány padozatán graphit műveket találtam, melyeknek körvonalai a márványba szépen bevésve, és feketére szinezve, a régiek pogány jósnőit ábrázolják, életnagyságu alakokban; az ő saját jóslataikból merített, következő igen nevezetes idézetekkel:

Sybilla Cumana, de qua Virgilius:

„Ultima Cumaei venit jam carminis aetas,
Magnus ab integro saeculorum noscitur ordo;
Jam redit et Virgo, redeunt Saturnia regna,
Jam nova progenies coelo demittitur alto.“

Erythraea, de qua Apollodones:

„De excelso coelorum habitaculo prospexit Dominus humiles suos, et nascetur in diebus novissimis, de virgine Hebraea, in cunabulis terrae.“

Albunaea Tiburtina:

„Nascitur Christus in Bethlehem, annunciabitur in Nazareth, regnante tauro pacifico, fundatore quietis. O felix mater, cuius ubera illum lactabunt.“

Persica, de qua Nicanor:

„Panibus solum quinque et piscibus duobus, hominum millia in foeno quinque satiabit, reliquias tollens XII. cophinos implebit in spem multorum.“

Delphica, quam Chrysippus memorat:

„Ipsium tuum cognosce Deum, qui Dei filius est.“

Lybica, de qua Euripides:

„In manus iniquas veniet, et dabunt Deo alas, manibus incestis. Miserabilis et ignominiosus, miserabilibus spem praebebit.“

Ez könyvet tart kezében, s a könyvben ezen szavak állanak:

„Colaphos accipiens tacebit, dabit in verbera innocens dorsum.“

Hellespontica, kiről Heraclides írja, hogy Cyrus idejében élt:

„In cibum fel, in sitim acetum dederunt. Hanc inhospitalitatis monstrabant mensam. Templi vero scindetur velum, et medio die nox erit tenebrosa tribus horis.“

Phrygia, Ancyrae vaticinata:

„Tuba de coelo vocem luctuosam emittet. Tartara Chaos ostendet. De his gens tetra veniet ad Tribunal Dei, Reges omnes Deus ipse iudicans pios. Tunc demum inipos in ignem et tenebras mittet, qui autem pietatem tenent, iterum vivent.“

Samia, de qua Erathoitenes:

„Tu enim stulta Judaea Deum tuum non cognovisti, lucentem mortalium mentibus, sed et spinis coronasti, horridumque fel miscuisti.“

Cumaea, de qua Piso in Annalibus:

„Ét mortis fatum finiet, trium dierum somno suscepto. Tunc a mortuis regressus in lucem veniet, primum resurrectionis initium ostendens.“

(Ezen idézetek az eredetin nagy betűkkel írvák; miket én itt könnyebbség okáért kicsinyekkel cseréltem fel.)

Ezeket látván és olvasván, könnyen fölfoghatjuk, miért festette Michel Angelo Romában, a Sixtus kápolnában, az ószövetség látnokaiboz a pogányok Sybilláit.

Néhány órai ittmulatás után, fölültem a gőzocsira, és aug. 30-án este Florenche érkezém. Minő különbség a vasut és diligence között!

Oh! Dio, quel martirio! kiálték föl magam is, visszaemlékezvén a tegnapi szorongások- és ájulásokra. A vidék halmos, völgyes, szorgalmasan művelt, mint Lombardiában.

Florence, Milanot és Turint kivéve, a legzebb, legrendesebb olasz város; különösen az Arno jobb partján, kellemes szállásokkal kínálkozik. Művészi tekintetben Romával és Velencével vetélkedik.

Először is a piazza del Gran Duca, vagy miéként most nevezik Signoria felé menék, hol Cosmo Medici bronz lovagszobra áll, ezen fölirással,

H o m l o k á n :

Cosmo. Medici. Magno. Etruriae Duci.
Primo. Pio. Felici. Invicto. Justo.
Clementi. Sacrae Militiae. Pacisq.
In Etruria. Authori. Patri. Et.
Principi. Optimo. Ferdinandus. F.
Mag. Dux. III. Erexit An.
MDLXXXIII.

Hátlapján:

Plenis. Liberis. Seu. Fl. Suffragiis
Dux Patriae Renunciatur.

Jobb oldalán:

Ob Zelum Rel. Praecipuumq.
Justitiae Studium (megkoronáztatik.)

Bal oldalán:

Profligatis Hostibus.

In Deditionem Acceptis Senensibus.

Domborműben diadalmenet.

A palazzo dei Ufficii, gazdag gyűjteményében, a szobrok között leginkább megtetszett Mars colossalis márványszobra, mindjárt a bemenetelnél, és mellette egy vadkan, igen szép görög mű; továbbá az Apollo és Diana által üldözött Niobe, a róla elnevezett teremben; hogy a sok császárok, császárnők és mythologiai személyeket ne is említsen. Van becses bronz és képgyűjteménye is. Mégis

A palazzo Pitti, vagyis hajdani nagy-hercegi lak képtára, egyike a leggazdagabbak- és legválogatottabbaknak egész Olaszországban. Guido Reni Cleopatrája, Murillotól Vergine col bambino, Rafaellótól Vergine sulla sedia, Rubenstől ama nagyszerű festmény, mely a háboru következményeit ábrázolja sat. sat. mind remek művek. Ez valóban fejedelmi gyűjtemény, s a teremek disz és fényre nézve a bennök foglalt tárgyakhoz méltók. A palota most Carignan herceg lakása.

Az academia delle belle arti, a nagy hercegi képtárral sem értékre, sem fényre össze nem hasonlítható; mindamellet is vagynak némely becses darabjai, melyek a Florenceben nagy számmal tartózkodó festészeknek mintául szolgálnak. Sokkal inkább érdekelt a

Lavoro in pietra dura, melyhez hasonlót Florencezen kívül hiában keresünk. Egész ajtók, asztalok, asztali diszítvények, különféle színezetű simított, gyakran becses kövekből összeállítva.

A templomok között legszebb és legnagyobb a székesegyház: Santa Maria del Fiore, melyet a város „con quella piu alta e sontuosa magnificenza, che inventar non si possa, ne maggior ne piu bella, dall' industria e potere degli nomini,“ Arnolfo di Cambio terve szerint és fölügyelése alatt, építtetni kezdett 1298-ban, és 160 év mulva bevégezett; kívülről fehér és fekete márványból. A mellette szabadon álló torony, Campanile, a márványlapok tarka vegyületénél, és az oszlopok és ivék finom faragványánál fogva igen nevezetes. Giotta művészi szellemének és a gazdag Florenceiek fényezésének hí képviselője.

Átellenben van a baptisterium, ker. sz. János kápolnája, melynek bronzból készült és a szent történeteket ábrázoló kapuira, Ghiberti 20 esztendőt fordított.

A Santa Croce, hasonló nevü piacon, sok hírneves ember földi maradványit takarja. Az egyiken ezen egyszerű és mégis sokat mondó siriratot olvasám:

Tanto. Nomini. Nullum. Par. Elogium.

Nicolaus Macchiavelli

Obit. An. A. P. V. MDXXVII.

Az igazság istennője tartja a nagynevű törté-
nész és államférfi képét fehér márványtáblán.

Minő különbség ezen egyszerűen szép, és más
hosszadalmasan dagályos fölírások között!

Valamivel távolabb más nagyszerű emlékkő,
ezen jelmonddal:

Onorate L'Altissimo Poeta.

Danti Aligherio

Tusci

Honorarium Tumulum

A. Maioribus. Ter. Frustra. Decretum

Anno. MDCCCXXIX.

Feliciter Excitarunt.

A költészet nemtője borostyán koszorura borulva
könnyez; másik oldalán női alak áll csillaggal és
falkoronával fején, s a gondolkodva ülő költőre
mutat.

Sz. Lőrinc templomát, minthogy éppen javítás-
ban volt, és tele állványokkal meg nem nézhetém;

hanem a vele kapcsolatban lévő kápolnát, — Cap-
pella dei Principi, — mely a Mediciek dicsőségé-
nek sugáritól ragyog, s a legszebb és legbecesebb
kövekkel, siremlékek- és szobrokkal büszkélkedik,
ajánlom mindenkinek, ki tudni akarja, hogy mi a
szépészetben a fényes és fölséges!

Vannak Florencznek számos térei és sétányai,
melyek szépsége- és tisztaságánál fogva, a többi
olasz városok között kitünő helyet foglal el.

Közintézetei között megemlítem a domonkosiak
által kezelt europahirű gyógyszertárt, Farmacia di
S. Maria Novella, melyet minden idegen meglátogat;
hozván magával Polvere d' Ireost, mely bizonyos
gyökér finom lisztje, és kézmosásra használtatik,
vagy ruha közé tétetik

Hogy a város fekvéséről helyes képzetünk le-
gyen, fölmegyünk a közellező halmok egyikére, hol
S. Miniano vértanui halált szenvedett; s innen kö-
rültekintvén, gyönyörtelven legeltetjük szemünket a
110,000 népességű városon és vidékén.

Pados János.

T Á R C A.

A H O L L Ó K Ö L T Ő.

(Történeti beszély.)

Irta Sarkady István.

I.

Kana-Kavarna uralkodott Ayodhiában, mely Indiának
az Océán és Himalaya hegyláncolat között leggazdagabb,
legvirágzóbb tartománya volt.

Itt emelkedik Mern szent hegye- honnan az Indus ere-
detét vevén, Pendsabon keresztül, délre egy deltát képez,
melyet a vizek öntözvén, kellemetes kertté változtatnak.

Ez azon tartomány, melyet a régiek mesterökül tisztel-
nek, mely mindig rejtély maradt Clio hiveinek szemei előtt,
melyet a nagy Sándor meghódítani nem birt, míg a phana-
tizált mozlemek kardja csaknem megsemmisíté mélyen gyö-
kerezett műveltségét.

Maga a nép, melynek különös jelleme a képzelődésben
áll, a valóság teréről mindenha az eszmék mezejére törek-
szik; miért is rájok nézve az élet nem egyéb mythologiai
ábrándnál és történetök száz meg száz myriad végtelenségé-
ben, lényegesen pedig a regével olvad össze.

Nálok a király akarata, vagy a pap áldása tett mindent;
a honszeretet, s a közjó iránti lelkesedés, ismeretlen érzel-
mek valának.

Kana-Kavarnáról — mondja a hagyomány — hogy bő-
kezű, igazságos és bölcs vala.

Uralkodása alatt a fővárosban az utcák egyenes vonal-
ban valának kimérve, s vízzel bőven ellátva; a házak hason-
lóan a sachtábla kockáihoz, különféle színre szépen beváltak
mázolva; tele volt kereskedőkkel, elefántok, kocsik és lovak-
kal; a kincstárban nagy halmokban voltak a drágakövek; az
éleskamrák bőven ellátva élelmi szerekkel; nagy számmal
voltak a templomok és paloták, melyeknek fénylő kupolái,
aranyozott tornyai magasságban vetélkedtek a legmagasb he-
gyek büszke ormaival; fürdők és mandolákkal ékített kertek
pompáztak mindenütt, míg a leget tömjén, virágok és áldo-
zatok illata fűszerezte.

A királyi lakhely térs rónaságon terült el, mely az

ó-kori művészet remekeinek példánya volt. Az épületet két
fal képezé, melyek — huszonzét lábnyira hajolván egymásra
— összetérnek és gula-alaku nyilást hagynak egy tizennyolc
lábnyi magas bástyafalon keresztül. A vár homlokzatát ru-
miák ékesítik jelképes helyzetben és egy góthmodoru ablak-
rőzsa körül nyolc ökor heverész. A bejárás gulaalaku, fölötte
háromszögű írral, melyek phantasticus jelvényeket tartalmaz-
nak. Belül legelsőben irtoztató tornác van, melyben tömén-
telen szobrok valának, azután csarnokok, teremek és cellák
következtek, melyekben braminok, papok és magas állásu hi-
vatalnokok laktak.

Ayodhiában élt Dsadsur nevű szegény, de istenfélő csa-
lád; az atya Brámának másodrendű papja volt, mindamellett
egyetlen gyermekének nevelésére igen nagy gondot fordított,
ugy hogy a lángeszű ifju már husz éves korában jártas volt
a vedák és puránákban; ismert minden bölcsészti rendszert,
melyek a hindu tudósoknál karöltve járnak, olyformán, hogy
a hol egyik végződik, ott kezdődik a másik, mint annak to-
vább fejtése, folytatása vagy átalakítása, elannyira, mikép böl-
cselmi tudományuknak a képzelőtehetség három különböző
utat választott a nagy rejtélyek megfejtésére. Egyik a ter-
mészetből, másik a gondolat és lélek tevékenységéből, a har-
madik a kinyilatkoztatásból indul ki, vagyis a világot, az
észt és az Istent tartja szem előtt. Tudta továbbá a mágiá-
nak s a magnetismus csodatitkait; a talizmánok büvös rejté-
lyeit; — lelkileg elszigetelten állt a külvilágtól, s részben a
belső élettől is, mi által rendkívüli átszellemülést és erőha-
tást nyert.

Ennyi tudományos ismeret mellett legnagyobb volt a
költészetben, azért is — mivel atyja „Bráma megtestülésé-
nek“ templomában szolgált, éppen azon kápolnában, melyet
Bráma megtestetésének emlékére Kakabusonda, vagy a
Hollóköltő kamrájának neveztek, innen az ifjut „Hollóköltő“
nek nevezték.*)

*) A történelem tanubizonyosága szerint a hinduk nagyon szeretik
gyermeküknek, hűsüknek s általában szeretetük tárgyának az istenek ne-
veit osztogatni; alig van nagyobb család — mondja egy nagynevű angol
utazó — melyben legalább egy tag az istenek nevét nem viselné.

És valóban már kora ifjúságában megmutatta ő, hogy érdemes ezen megtisztelő elnevezésre, mert vallásos énekeiben a vendák nyelvén Brámát dicsőítette: hangoztatván mindenható nevét, hirdetve igazságot és buzgalmat, zabolázva a szenvedélyeket és vágyakat.

Mindamellett származásánál fogva nem vihatta ki azon polcot, hogy a hatalmasoknak fgyelmét magára vonhatta volna! atyja pedig igénytelen állásánál fogva érdekében mitsem tehetett: így történt, hogy szülőinek hirtelen bekövetkezett halála után egyedül állt a nagy világban — szegényül, elhagyottan!

A templomban nem levén többé alkalma énekelhetni, a nép is, — mely azelőtt bálványozá — csakhamar elfeledte az árva fiut!

Hogy tehát végső inségében segítsen magán, elhagyta hazáját és tartományról tartományra zarándokolt élelmét becsületesen megkeresni! Kobozza és ajkainak varázsa megnyitá előtte a nagyok és fejedelmek udvarait. . . . Hazáján kívül mindenütt méltánylással és elismeréssel találkozott . . .

És ő megénekelte a hinduk aranykorát, midőn Dasarata király uralkodott; lerajzoló Bráma négy megtestesülését; a világteretés nagyszerű episódjait; a hinduk nemzeti nagy tetteit; azon a virágzó ékes nyelven, melynek büvészete az istenség eszméjét oly csudásan képes összevegyesíteni az emberi eszmékkal, hogy nem lehet elkülönözni az égiaktól az emberi dolgokat; — és mindezek emelték hírnevét, dicsőségére szolgáltak, feledhetlenné tévék mindenütt, hol megfordult.

De ő a jóllét tündér ölében sem tudta feledni — hazáját. Visszavágyott az egyszerű gunyhóba; ha megdobbant az íve: Ayodhiára gondolt; ha lelke magasan, a költészet büvös régióiban kalandozott; az elhagyott hon szent képe tűnt föl előtte . . .

Tovább nem tudott ellenállni; hosszas kalandozások után hazájába visszatért.

Szegényen távozott el, most dicsőséggel, hírnévvel koronázva érkezett meg.

Földieki örömujjongással fogadták a nép büszkeségét, s az első coriphacuskok siettek bevezetni a királyhoz, hol közbámulatot és általános hatást idézett elő büvös művészetével.

Nincs oly vad nép, mely a művészet isteni hatalma előtt meg nem hajolt volna; nem érti, nem fogja föl annak rejtélyeit; de mint a nap a beletekintő szemcét megvakítja, mégis azért mindenre világosságot áraszt Az emberi erő nagyszerű kifejlése az, mely azon elemeket öszpontosítja, melyek nagyra növelik az emberiséget.

Legtöbbször az értelmi és erkölcsi mivelődéssel nem jár karöltve az anyagi jóllét. Az író, a művész, a tudomány főnyénél fölhatol az ismeretek világába, hová folytonos szellemi törekvések mellett, magával ragadja a nagy tömeget, hogy a valódi érzelmek és gondolatok kutforrásához vezérelje; megtanítja ismerni az ész műveinek egymásra következtetését, s azon különféle változásokat, melyeken az emberi lélek és képzelődés általmegy.

És mi a jutalom?? . . . Még csak azon vigasztalást nem éldehetik, mely az utasra várakozik, ki egy terebélyes tának enyhítő árnyékában megpihenhet . . .

Pár nap múlva a dicsőített ifju magánosan sétált a királyi parkban, midőn egy dugszabokor mellett két hölgyet pillantott meg; egyik szebb volt a másíknál, de különös fgyelmét meghatottságát és érdekeltségét a magasabbik láncolá le.

Gyönyörű vala is a deli hölgy, fekete haját keleti gyönyörök és csillámló gyémántok ékesítették, míg bársonyfinom tagjait értékes kelméből készült bő zubbony fedezte. Tartása nemes és méltóságos volt, míg éjszencmiben a szenvedélyesség lángja lobogott.

Az ifju ihletett némasággal üdvözlé a hölgyeket, azután lábaikhoz borulva mondá:

— Gyönyörű hölgyek, szivárványszálakból százegey isten ereje szőtt benneteket, s Bráma megáldott a természet minden szépségével. Az anyák, kik titeket szültek: imádnodók! Ushnival (nap) vagytok szent rokonságban és a fénylő Anushtub (hold) irigyli varázsló bajaitokát. Fogadjátok kegyesen az én könyörgésemet, melyet hozzátok intézek, melyet lelken örökké titeket szomjazott. Engedjétek meg décegtermetű hölgyek, hogy lábaitoknál hamvadjon el égő szívem, mert az nekem üdvösségemre szolgál!

— Légy üdvözölve ifju! — mondá lágy érzelmi hangon a magasabbik hölgy.

— Milyen büvös hang! — ábrándozék a költő; mintha Sarasvati az égből szólana le a földre.

(Folytatás köv.)

Heti szemle.

— Az itteni keresk. kamara válasza a helyt. tanácshoz a gyárbélyegegek végett kötendő külföldi kereskedelmi szerződések felől.

Nm. m. k. H. T.!

A f. évi Sz.-Györgyhó 10-éről 18313 sz. a. költ. kegyelmes leirat és a hozzá csatolt pénzügyministeri közlemény másolata kimerítő tanácskozás alá vétetvén, azon meggyőződését bátorodik a tiszt. fölterjesztő kamara kinyilatkoztatni, hogy ámbár előtte azon előnyök, mik a külföldi jelvények csempészett használata által egyes vállalatokra haramolnak, nem ismeretlenek, de azért nemcsak mint a kereskedelmi szilárdaság és becsületesség aláásásai elvetendő, hanem látszólagos hasznosságuk is az egytetemes birodalmi iparra töméntelen kártékonysággal hat vissza, a mint a tárgyalt k. leirat maga már meg is jelöli. Már pedig egy tekintélyes iparágot nem hozhatni áldozatul egy másíknak, mely (a magánérdekek egyensúlyban levőknek tekintetvén) a birodalom hitelét és méltóságát éppen nem emeli külföldi jelvények alatt forgó cikkeivel, hanem igen annak rombolására a tettenkapatások által nem kevésbé működik közre, anélkül is nem eléggé rosszalható szokás levén, hogy enemü visszaéléseknél az áru maga silányabb készítményü.

Mi főképp a keleti versenyt illeti, azon nézetben van a kamara, hogy a német vámegyleti, mint általán a külföldi szállítási vonalak különböznek az osztrák birodaloméitól, és a keleti kereskedőket rászadni éppen nem lehet, míg azon nézetben vagyunk, hogy azon osztrák iparágak, melyek már a világkereskedés számára dolgoznak, elég szilárdak és egyszerűsmind, tekintélyüket megalapítani és fönttartani.

Erkölsi kötelessége is levén minden üzleti egyénnek, annál inkább testületnek, nemcsak a magánosok, de a nemzetcsaládok közt is a kölcsönös becsületességet egymás jogai és mindennemü tulajdonai tisztelete által lehető szilárd lábra segíteni, — ezennel a külföldi államokkal kötendő szerződések mellett szavaz az alólírt kamara, melyek a kereskedelmi jelvények és bélyegegek védelmét is magukba zárják.

A „felirat“ Bécsbe megy, mi lesz a válasz?

A felírás a képviselők házatól s a főrendektől elfogadtatván, azalatt hogy lapjaink sajtó alatt kerülnek, utban van Bécs felé, a hova jun. 24-én este, Ó Felsége, a ki a császárnét Korfu szigetére teendő útjában Triesztig kísérté, este 9 órakor megérkezett.

A felírás elfogadtatása után, az alsóházban ugy, mint a főrendeknél rövid viták fzytak afelett, mint kellene ezen rendkívüli fontossággal bíró okmányt a legcélszerűbb módon felküldeni? A képviselők háza elhatározta, hogy az elnök Ghyczy Kálmán a felsőháztól kiküldendő taggal személyesen vigye a feliratot Bécsbe s így adassék az át Ó Felsége kezébe.

Afelsőház ezen határozatot, gróf Károlyi György koraőr és szathmári főispán indítványára, szintén elfogadván, a ház részéről, az elnök gróf Apponyi György országbiró választott meg követségi társul.

Igy aztán a felirási okmány aláíratván, a két küldöttre bízott annak illető helyére átszolgáltatása. A két elnök kedden, jun. 25-én este szándékozott Bécsbe utazni.

Most már az a kérdés, hogy minő sikere lesz, az ország egyértelműleg kifejezett kívánságának? A bécsi lapok tájékoznak a dühösségtől, s folyvást azt prédikálják, hogy a felség ezen feliratot el sem fogadja. A „Sürgöny“ felhivatalos levelezője, maga is kétségesnek találja a helyzetet, azonban hozzáteszi, hogy érzésben még nincs semmi elhatározva.

A „Donau Ztg.“ a német miniszterium felhivatalos lapja, hasonlólag kigyót-békát kiált a magyarokra, de azért nem meri mondani azt, hogy a felirat legfelsőbb helyen vissza fogna utasíttatni. Annál inkább kardoskodik amellett, hogy az oktoberi mézes madzagnál többet egy hajszálynit sem kell engedni (legalább addig, míg Garibaldi Caprerában unatkozik, a velencei kérdést pedig csak a lapok vitatják.)

Érdekes olvasni, hogy mit ír az osztrák kormány ezen sugalmazott (magyarul; fizetett) közlönye a jelen helyzetről. „Magyarország az okt. 20-ki diploma által adott engedményekkel csak visszaelt s nem gondolt azon határozatokkal, melyek az egységes Ausztria érdekében föntartottak.“ Azonban — folytatja tovább — „ezen loyális hiánya miatt, O Felsége nem fog tévutra vezetett, hanem a mit egyszer megadott, azt vissza nem veendi, de semmi esetre sem engedheti meg, hogy a febr. 26-ki osztrák alkotmány megcsorbítottassék.“

A mi ezen október 20-ki adományokat illeti, mi magyarok, a kik jogainkat a szentesített törvények alapján követeljük, nem annyira arról beszélhetünk, hogy mit adtak nekünk azon említett napon, mint inkább, hogy mennyi mindenfélét vettek el tőlünk?

Azon felhivatalos beszéd, minél fogva a febr. 26-ki patens-alkotmány megcsorbíthatatlan, nem ijeszthet meg senkit, a ki tudja, hogy a német kormány a hányszor csak új rendszert hozott be, mindig úgy mutatta, mintha annak legalább is az ítélet napjáig kellene tartani. Azonban az idők hatalma erősebb az emberek gyarló akaratánál, s azért láttuk, mint dül össze egymásután a pyramidnek nevezett kártyavar, ha az önkény szeszélye által behozott intézvényeket a nép csak közönnel, sőt gunyos nevetéssel fogadja.

Ezek szerint így állnának a dolgok. A német miniszterek körömszakaltig amellett lesznek ugyan, hogy Magyarországnak semmi áron se szolgáltassék igazság; de másrésztől kéretlenül is ígérgetik, hogy az oktoberi diploma ugynevezett engedményei mindenestre föntartandók lesznek.

A mi véleményünk szerint ezen terv teljes lehetlen, mert ha Magyarország követeléseit kielégítlenül maradnának, a nemzet fiai nem alázhatják meg magukat annyira, hogy a

disztelenül megcsontított alkotmány támogatására segédkezet nyujtsanak. A kik erőszakosan elvették törvényes jogainkat, most pedig kérve kéri, hogy ajándékozzuk azokat oda, ám lássák: honnan kerithetnek embereket, a kik az ugy is rövid ideig tartó „új ideiglenes állapot“ alatt szolgálati készségüket odaajánlandják? Nem sok ilyen ember lesz Magyarországnban. s a kik lennének, semmiféle kormány diszére nem válhatnak, mert csakis oly mindennapi lélek vetheti magát oda eszközül, a ki 30 forint fizetés-javításért, ma fehérenek mondja azt, a mit tegnap feketének nevezett.

Nyakig benne van tehát az osztrák reactio azon dilemmában: hogy vagy ostromállapotot kell hirdetni, s akkor ott van a hol volt; vagy hozzá kezdeni valami új ideiglenes állapot szervezésébe, a mihez a nemzet segédkezet nem nyujthat.

Mert, hogy mennyi mindenféle szükséges arra, hogy ily ultra lehessen térni, azt b. Kemény Zsigmond igen bölcsen elbeszélte a „P. N.“ jun. 24. számában, melyből a következő sorokat átvesszük:

„Az ily állapot behozására szükséges lesz mindenekelőtt a sajtószabadságot megszüntetni, a lefoglalások, megintések, titkos elővizsgálat régi rendszerét életbeléptetni, s a törvényszéki hosszas, zajos és kevés sikerű perek helyett, a rendőri rövid és önkényes eljárásokat hozni divatba.

Szükséges a főispánok székeire megyei biztosokat ültetni, a megyei tisztviselőket kinevezni, és a megyei állandó bizottmányokat egyenként vagy egyszerre katonai erővel szétosztlatni.

Szükséges az egyesületi jogot nemcsak szigoruan ellenőrizni, de kérelhetlen következetességgel mindenütt elnyomni.

Szükséges nagyszámu burokratia által egyfelől pótolni azon hiányt, melyet az autonomikus élet eltüntetése okozott; s másfelől gátokat emelni a közindignatio és visszabatas azon áradata ellen, mely különben a provisorium minden intézkedéseit elsodorhatná.

Szükséges a törvényszékeket a hatalomtól függővé tenni, s a politikai hatóságokat bizonyos esetekre discretionális hatalommal ellátni.

Szükséges a magyarországi ideiglenes központi kormányt egészen a bécsi miniszteriumnak alávetni.

S minthogy mindezen intézkedések kivihetlenség, vagy kellő hatás nélküliek volnának, szükséges Magyarországot katonailag megszállani és a polgári igazgatás cége alatt az ostromállapotot szigorral kezelni.“

Tehát a szép nóta vége megint csak ostromállapot és erőszak! Igy jár az, a ki alkotmányos álarcot vesz fel, s a szabadság nevét hordja ajkain, szívében pedig mindig csak a kényszerítésre gondol. Az ilyen, a hányat lép annyit botlik, s eközben a hosszú béketoga alól a lólábak kilátszanak. Ohajtjuk, hogy ne úgy legyen! (P. U.)

Felölös kiadó Hazay Vilmos.

H I R D E T E S E K

Hirdetmény.

Szimtyon Dants Vallepai lakos kérelme folytán 630 ft. o. é. és járuléka behajtása végett Michael Diakonovits és Julianna Diakonovits tulajdonukhoz tartozó 83 sz. a. ház Bányabogánban házhellyel és házikerttel együtt f. év Julius 19-én reggel 9 órakor s Augustus 21-én szinte 9 órakor reggel a helyszínén a legtöbbet ígérőnek közárverés útján lésszen eladandó. Venni szándékozők kötelesek 10% bánatpénzzel ellátva lenni. Az árverési feltételek alólirt irodájában naponta reggel 9 egész délután 3 óráig megtekinthetők.

Bogán junius 19-én 1861.

48,3—1

Kiss Ferenc, szolgabiró.

Hirdetmény.

Nikolaevits Jánosnak reschitzai lakosnak örökösei folyamodásuk folytán egy Nikolaevits György birtokához tartozott 2 kerekü vizimalom a Berzava folyón Roman-Reschitz hely-

ségében 400 □ öl térral együtt 2100 ft. o. é. és járuléka behajtása végett e f. év julius hó 12-én és e f. év augustus 9-én mindenkor reggel 9 órakor a helyszínén közárverés útján fog eladatni; — a vételi feltételek alólirt irodájában megtekinthetők, s minden venni szándékoző 10% bánatpénzzel kell, hogy ellátva legyen.

Reschitzabánya junius 14-én 1861.

46—3,2

Hoffmann, s. k. szolgabiró.

Mezei gazdáknak!

Temesvárott Ferk és társa könyvnyomdájában megjelent: „az őszi repce termesztésének biztos módja hazánkban“ írta Knar József. ára 1 ft. 10 kr. o. é.

47—3,2

A székesegyház mögötti 178-ik számú házban csinos és alkalmas lakások, valamint borpincék s istállók adandók bére f. é. 1. Novembertől. Kivenni szándékozők Eisenstädter Adolf és társai urak kereskedésében földszint nyerhetnek bővebb értesítést.

(45—3,3)